

Feleğe İsyan - Kadere Rıza: Amasyalı Münîri'nin Mersiyesinde Felek ve Feleğe Dair Söylem Biçimleri
Rebellion Or Acquiescence to Destiny: Destiny And Its Expression Forms in Elegy of Muniri From Amasya

Büşra KARASU*

*Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

e-mail: bussradinc@gmail.com

Araştırma Makalesi / Research Article Article
DOI: <https://doi.org/10.34083/akaded.534632>

Sorumlu Yazar / Corresponding Author
Büşra Karasu, Ankara Hacı Bayram Veli
Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Ankara /
Turkey

ORCID : 0000-0003-3147-237X

Geliş Tarihi / Received : 02.03.2019
Kabul Tarihi / Accepted : 02.04.2019

Atıf / Citation
KARASU, Büşra (2019). Feleğe İsyan - Kadere
Rıza: Amasyalı Münîri'nin Mersiyesinde Felek ve
Feleğe Dair Söylem Biçimleri. *Akademik Dil ve
Edebiyat Dergisi*, 3 (1), 139-146.
DOI: 10.34083/akaded.534632

Öz

Klasik Türk edebiyatında ölen kişinin ardından yas tutmak, onun güzel hasletlerini anmak, kendisiyle alakalı dua ve temennide bulunmak amacıyla mersiye adı verilen şiirler kaleme alınmıştır. Mersiyeler yüzyıllar içerisinde farklı isimler tarafından çeşitli vesileler ve üslup biçimleriyle yazılmıştır. Toplumun en üst seviyesindeki kişiden kendi aile bireylerine kadar geniş bir yelpazede mersiye söyleyen şairler, bu türden şiirlerinde kendi duygu ve düşüncelerini şiirsel bir dil ve içtenlikle ifade etmişlerdir.

Şairler bu içten duygularını dile getirirken edebiyatın ve klasik kültürümüzün çeşitli öğelerinden yararlanmışlardır. Gelenekler, âdetler, toplumsal hayata dair uygulamalar, inançlar, sosyal yapılanma unsurları, tabiat ve kozmik âlem bunlar içerisinde yer alır. Kozmik âlem, klasik kültürümüzün en temel kaynakları arasında yer alır. Edebiyattan mimariye, tiptan güzel sanatlara kadar çok geniş bir yelpazede bunun etkisini görmek mümkündür. Mersiyelerde kullanılan kozmik âlem unsurlarına gelindiğinde burada felek kavramının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu şiirlerde şairler ölümü felek üzerinden anlatmışlar, ona sitem etmişler, onun zalimliğinden ve gaddarlığından bahsetmişlerdir. Bu yönüyle felek de diğer kozmik unsurlardan ayrılarak insanların kadere dair birtakım vasıflar yükledikleri bir nesne haline gelmiştir.

Amasyalı Münîri'nin kaleme aldığı mersiyesinde de bu özellik yer almaktadır. Şair, çocuklarının ölümü üzerine yazdığı mersiyesinin ilk kısmında feleği suçlamış ve bunu yaparken ona çeşitli vasıflar yüklemiştir. Son kısmında ise bu tavırdan vazgeçerek durumu kabullenen, kadere rıza gösteren bir kul hüviyetine bürünmüştür. Şiirin bu özelliğinden dolayı bahsi geçen bu mersiye de felek kavramını ve feleğe dair söylem biçimlerini tespit etmek mümkündür.

Çalışmamızda Amasyalı Münîri'nin mersiyesindeki muhteva yapısı çözümlenmeye çalışılarak felek kavramı ve felek için geliştirilen söylem biçimleri ortaya konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Münîri, mersiye, felek

Abstract

In Classical Turkish Literature were written the poems which include mourning behind a dead person's back, remembering his/her good characteristics, and praying. These are called mersiyes (elegies). They had been engrossed for centuries by many people with several occasions and modes. The poets who wrote elegies for the people from higher part of the society to own their family members, expressed their feelings and ideas with lyrical language.

While the poets were uttering their openhearted emotions they had benefited from several items from literature and our classical culture. Traditions, customs, the practices about social life, beliefs, social structuring factors, nature, and cosmology are among them.

Cosmography is one of the main sources of our classical culture. It is possible to see its influence in large spectrum from literature to architecture, medicine, and fine arts. When it is mentioned to cosmographical items in elegies it is seen that the concept of "felek" (destiny) is at the forefront. They were reproached, and mentioned its cruelty and also brutality. Therefore the concept of "felek" was aparted from other cosmographical items. It grewed into a thing which people layed some qualifications about destiny.

This feature takes part in the elegy of Münîri from Amasya, too. The poet had blamed the destiny in the first part of his elegy he written after his children died. And he had layed some qualification to it. In the last part of elegy, Münîri had given up this attitude, and accepted the situation. After he assumed a person who consented the destiny. Because of this speciality of the poem it's possible to make firm the concept of destiny and the styles of discourse about it. In our study the content of the elegy of Münîri from Amasya will be tried to solve, and revealed the concept of destiny.

Keywords: Münîri, elegy, destiny

Giriş

Mersiye “Arapça resâ kökünden gelen bir kelime olup ölenin iyiliklerini sayıp dökmek demektir” (İsen 1994:2). Bir edebiyat terimi olan kelimenin belli başlı sözlüklerde geçen anlamları şu şekildedir:

- “Ölmüş bir âdemin evsâf-ı cemilesini ta‘dâdla vefâtından dolayı te’essüfî mütezammin olarak tanzim olunan nazm veya bu bâbda îrâd olunan nutuk, sagu.” (Sami 1325: 1322)
- “Ağıt, birinin ölümü üzerine duyulan teessürü anlatmak için yazılan manzume.” (Devellioğlu 2007: 622)
- “1. Acı, hüzn, dram. 2. ed. Divan edebiyatında vefat eden birinin ardından yazılan övgü dolu manzume, ağıt.” (Parlatır 2012: 1065)
- “Manzum ağıt.” (Kantar 2011: 788)
- “Bir kimsenin ölümünden sonra onun iyiliklerini, meziyetlerini ve ölümünden duyulan acıyı dile getirmek için yazılan manzûme, ağıt, sağı.” Kubbealtı Lugati

Bu türden şiirler ilk önce Arap edebiyatında görülmüş, ardından Fars edebiyatına, daha sonra da Türk edebiyatına geçmiştir. Türk edebiyatında da yüzyıllar içerisinde farklı şairler tarafından kaleme alınmak suretiyle yoğrulup geliştirilmiş ve bu sayede klasik Türk edebiyatı sahasında önemli eserler vücuda getirilmiştir.

Mersiye türü çeşitli şairler tarafından farklı şekil ve üslupta kaleme alınırken yararlanılan kaynaklar elbette ki olmuştur. Bu kaynaklardan biri de klasik Türk edebiyatının önemli dayanaklarından olup eski şiirimizi önemli ölçüde zenginleştiren kozmografya bilgisidir. Mersiyelerde bu bilgiden yararlanma kaynaklarından biri de felek kavramı olmuştur. Bu sebeple bahsi geçen bu eserleri feleğe bakış noktasında incelemek yerinde olacaktır. Çalışmamızda da mersiye türü ile felek nazariyesi arasındaki münasebet, Amasyalı Münîrî'nin çocuklarının ölümü üzerine kaleme aldığı eseri üzerinden yapılmaya çalışılmıştır. Bu incelemeyle birlikte klasik edebiyatımızın önemli türlerinden biri olan mersiye ile yine mühim araştırma alanlarından biri olabilecek felek kavramı harmanlanarak açıklanmıştır. Bu sayede genelden özele gidilerek, klasik kültürümüzdeki genel felek tasavvuru ortaya konulmuş, ardından bu bilgiler ve çıkarımlar ışığında Münîrî'nin metni çözümlenmiştir.

Amasyalı Münîrî'nin Mersiyesinde Felek ve Feleğe Dair Söylem Biçimleri

Amasyalı şair Münîrî'nin çocuklarının ölümü üzerine yazmış olduğu mersiyesindeki felek kavramını ve feleğe dair söylem biçimlerini tespit edebilmek için öncelikle mersiye muhteva özelliklerinden bahsetmek ardından mersiye felek kavramı ile ona dair olan söylem biçimlerini irdelemek yerinde olacaktır.

Mersiye türünün “dünyanın geçiciliği, gaddarlığı ve zalimliği, feleğe sitem, yas, övgü, olayın tasviri ve dua, temenni olmak üzere beş bölümden meydana geldiği” (İsen 1994:22) söylenebilir. Münîrî'nin kaleme aldığı bu mersiye de mersiyelelere dair yapılan bu muhteva tanımlamasına uymaktadır. Mersiye şair feleğe sitem etmeye başlamış, onu çeşitli vasıflarıyla ele almış ve bu vasıflar ile âdetâ çocuklarının ölümünden onu mesul kılmıştır. Ardından ölen çocukları için yas ifadelerinde bulunmuş, onları övmüş, kısmen olayı tasvir etmiş ve son olarak da dua ve temenniler ile mersiyesine son vermiştir.

Şairin yas tutar bir tarz ve sitemvâri bir eda ile felekten şikâyet etmesi, onu çoğunlukla kötü vasıflarla anma tavrı esasında gelenek dairesi içerisinde kadere yahut Allah'a isyan edemeyen şairin

felek üzerinden isyanını dolaylı olarak aktarmasıdır. Münîrî'nin bu tavrı mersiye'nin 45.beytine değin devam etmekte, bu beyitten sonra ise farklı bir hâl almaktadır.

Mersiye'nin 1. - 18. beyitleri arasında kalan kısım dünyanın gaddarlığının, zalimliğinin dile getirildiği ve feleğe sitem edildiği bölümdür. Bu kısımda şair, feleği çeşitli isimlerle anarak ona farklı vasıflar yüklemiştir.

Mersiye'nin 19. - 44. beyitleri arasında da yas, övgü ve kısmen de olsa olayın tasviri kısımları mevcuttur. Münîrî bu beyitler arasında kalan kısımda hem yas tuttuğunu belirten ifadeler kullanmış hem de çocuklarının güzel hasletlerini dile getirerek onları övmesinin yanı sıra onların ölümlerinden de bahsetmiştir. Şairin çocuklarından bahsettiği ve onları methettiği aynı zamanda onlara karşı sevgisini de dile getirdiği şu beyitlerden erkek çocuklarının isimlerini öğrenmekteyiz:

“Kurretü'l-aynum ‘**Alî** birle ciğer-güşem **Ferah**
N'eylediler n'itdiler bilsem hele bārī saña” (Ersoy 2010: 248) (19. Beyit)

“Ba'd-ez-ân Ruqıyye-veş Belkīs-ı şānī **duh̄terüm**
K'anuñ ādābından iderdi melek gökde haya” (42. Beyit)

Beyitlerde Münîrî'nin yalnızca erkek çocukların isimleri anması, kız çocuğunun ismini ise söylememesi geleneğin etkisi sebebiyledir. Çünkü gelenekte kız çocukları ile annelerin isimlerine şiirlerde yer verilmez.

Bu beyitlerden öğrendiğimiz bilgilerden hareketle şair, mersiyesini aynı zamanda Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin için de kullanılmış bir ifade olan “kurretü'l-aynum - gözümün nuru” olarak nitelendirdiği oğlu Ali, “ciğerimin köşesi” dediği oğlu Ferah ve Hz. Muhammet'in kızına benzetip “ikinci Belkıs” olarak andığı, edebinden meleklerin dahi hayâ ettiğini söylediği kızı için yazmıştır. Bu kısımlar şairin hem çocuklarını övdüğü hem de onların isimlerini dile getirdiği yerlerdir.

45. beyit ile mersiye'nin son beyti arasındaki kısım ise önce şairin feleğe dair olan sitemkâr tavrından vazgeçip olayı kabullendiği, ardından dua ve temennide bulunduğu bölümdür.

Amasyalı şair Münîrî, mersiyesinde feleği çeşitli isimlerle anmış ve ona türün genel özelliğinin de bir etkisi olarak menfi özellikler yüklemiştir. Buna göre şiirde felek; çarh, çarh-ı kec-rev, çarh-ı kec-reftâr, çarh-ı sitem-kâr u denî, çarh-ı felek, çâder-i kühlî felek, kerkes-i gerdûn-ı merdüm-hâr, yidi başlu ejderhâ, dünyâ-yı denî, gerdûn, dehr-i denî ve kader isimleriyle anılmıştır. (Kurnaz 1995: 306-307) Bu isimlerle birlikte de ona olumsuz birtakım vasıflar yüklemiştir. Mersiye'nin ilk beytinden 45. beyte kadar olan kısımda şairin tavrı feleği çocuklarının ölümünden sorumlu tutmak ve bu sebeple onu olumsuz sıfatlarla anmak yönündedir. Mersiyede şairin feleğe yüklediği bu özellikler ile bu ifadelerin geçtiği beyitleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

FELEĞİN NİTELİĞİ	ÖRNEK BEYİTLER İLE GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE ÇEVİRİLERİ
Felek vefasızdır.	“Gül-şen-i dehrün ki pürdür her güli hâr-ı cefa Hadd-i zâtında anuñ konmuş degül büy-ı vefâ” (1. Beyit)

	<p>(Dünya gülşenin her gülü cefa dikeniyile doludur. Onun zatına vefa kokusu sinmemiştir.)</p> <p>***</p> <p>“Bilürem <i>hod hadd-i zâtında vefâ konmuş degül</i> Billah ey çarh-ı sitem-kâr u denî digil baña” (18. Beyit) (Onun zatında vefa olmadığını bilirim. Ey zalim ve alçak felek söyle bana!)</p>
Feleğin işleri doğru düzgün ve akıl kârı değildir.	<p>“Turfetü'l-‘ayn içre çarh-ı kec-rev itdüğü işi Yıllar ile söyleyüp kılmaz kişi hergiz edâ” (2. Beyit) (Göz açıp kapayınca kadar geçen zamanda tuttuğu yol fena olan feleğin yaptığı işi insan yıllar boyunca söyleyip yapamaz.)</p> <p>***</p> <p>“İki büküldüğü ol <i>kec-rev</i> tevâzu‘dan degül Çok havâdis yüklenüpdür kıddi andandur dü-tâ” (3. Beyit) (O işi düzgün olmayan -feleğin- ikiye bükülmesi tevazudan değil, çok olaylara sebebiyet vermesindedir. -O- bu sebeple iki bükülmüştür.)</p>
Felek, cihan halkını onların canını almak için sürekli gözetlemektedir.	<p>“Bunca çeşm ile cihânuñ halkını gözledüğü <i>Hayr şanmağdan degül gözler ki cânların ala</i>” (4. Beyit) (-Onun- cihan halkını gözlemesinin sebebi hayırlı değildir, onların canını almak istemesindedir.)</p>
Feleğin yüksek olmasının, yükseklerde bulunmasının sebebi insanlara cefa okları atmasıdır.	<p>“Sâye-bân olmağ için yücelmemişdür böyle çarh <i>Fikri yüksekden yetişmekdür bize seng-i cefâ</i>” (5. Beyit) (Felek, gölgelik olmak için bu şekilde yükselmemiştir. -Onun- fikri bize cefa taşlarını yüksekten atmak için.)</p>
Felek insan yiyerek yani onları öldürerek beslenir.	<p>“Kerkes-i gerdün-ı merdüm-hârı gör kim dem-be-dem <i>Tu ‘me diyü kendüye şeh-bâzları kıılır gıdâ</i>” (8. Beyit) (İnsan yiyen felek akbabasına bak -o- anbean azık olarak kendine doğanları -mecazi manada insanları- seçer.)</p>
Felek, insanları zehirleyen bir akreptir.	<p>“<i>Kejdüm-i müzîdür el-ħağ çarh-ı kec-reftâr</i> kim Niş-i zehr-âlüd ile ħalka kıılır her dem ezâ”</p>

	(9. Beyit) (Doğrusu -o- eğri gidişli, işi düzgün olmayan felek parlak -bir- akreptir. Zehir bulaşmış iğnesiyle her dem halka sıkıntı verir.)
Felek, insan yiyen yedi başlı bir ejderhadır. (Şentürk 1994: 142)	“Ādemī-zādı ki şöyle yir dem-ā-dem muttaşıl Āhir ider tizde bu yidi başlu ejdehā ” (10. Beyit) (Bu yedi başlı ejderha ademoğlunu sürekli anbean yer.)
Feleğin içi dışı hile, kin, nefret ve riya doludur.	“Zāhiri vü bātını mekr ü haseddür buğz u kīn İçi taş tıptoludur hīle vü rīv ü riya” (13. Beyit) (-Feleğin- içi dışı hile, kıskançlık, kin, nefret ve riya doludur.)
Felek insanlara öldürücü zehir dolu azıklar sunar, onlara ölüm şerbetini tattırır.	“Her nevāle kim şunar zehr-i helāhildür tolu Devlet anuñ kim anuñla olmaz ey dil āšnā” (17. Beyit) (-Feleğin- sunduğu her azık öldürücü zehir ile doludur. Ey gönül! Mutluluk onunla olsa bile felekle aşına olunmaz.
Felek insanların canını alan bir katildir.	“Ellerinüñ gitmeden oñat dañı hınnāları Āl kurup yürekleri kanından urunduñ hınā ” (22. Beyit) (Ellerinin kınaları henüz gitmeden hile yaparak -onların- yüreklerinin kanından yaptığıın kınayla süslendin.)
Felek insanları güldürmez, daima ağlatır.	“Yañılıp güldürdüğüni bir kez ey dehr-i denī Ağladursın ‘ömr olduğca anı aña cezā’” (24. Beyit) (Ey alçak felek! Yanılıp da bir kez güldürdüğünü ceza olarak ömrü boyunca ağlatırsın.)
Felek suçsuz insanları öldürüp helak eder.	“Bī-muḥābā fūc’e birle anı da kılduñ helāk Şüretā bedr olmuş iken kāmēt ile müntehā” (43. Beyit) (-O- suret olarak ay gibi olmuşken boyu da mükemmel bir seviyeye ulaşmışken ansızın, hiç korkmadan onu helak ettin.)

45. beyitten itibaren şair bu kısma kadar olan tavrını değiştirir. Feleğe yüklenmekten vazgeçip olayı kabullenir. Mersiye'nin bundan sonraki kısmı dua - temenni bölümüdür. Burada şairin kadere ve Allah'a isyan edermiş gibi olan görüntüsünün önüne geçmek istemiş olması hâkim duygudur.

“**Yok yok ey çarh-ı felek sen dañı ‘āciz bendesin**
Hele bir sözdür direm acıyla bunları saña” (45. beyit)

beytinden sonra şair, aslında suçlunun felek olmadığını, her şeyin Allah'ın elinde olduğunu ve buna rıza gösterilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Bu ifadelerin ardından;

“Oldur ümmîdüm ki didârandan ırağ itmeye
Kıldisa **anlar cemâinden beni şöyle cüdâ**” (47. Beyit)

“Gözlerüm nûrından ayırdıyisa bugün beni
Yarın anlara bedel şelle cemâl-i Hâk ola” (48. Beyit)

beyitleriyle önce bu dünyada ölümleri sebebiyle yüzlerini görmekten mahrum kaldığı çocuklarının yüzünü ahirette görme, daha sonra Allah'ın nur cemalini temaşa etmek yani rü'yetullah niyazında bulunmuştur. Yanı sıra;

“**Ravza-i Huld-i berin olup maķâmı anlaruñ**
Her dem ervâhına irsün pertev-i nûr-ı likâ” (50. Beyit)

“Şeh Hüseyin-i Kerbelâ birle Hasan rûhıyla
Mesken olsun anlaruñ rûhına kurb-ı Muştafâ” (51. Beyit)

“Zümre-i evlâd-ı pāk-i Muştafâdan ‘add idüp
Yâ Rab anlarla bile kıpar be-ħakķ-ı enbiyâ” (52. Beyit)

beyitleriyle çocuklarının mekânının güzel olması için Allah'a dua etmektedir.

Toplamda elli dört beyitten müteşekkil olan mersiye'nin başında feleği yani dolaylı yoldan kaderi suçlayıcı tarzda olan, isyankâr bir eda ile söyleyeceklerini dile getiren Münîrî, mersiye'nin sonunda mütevâzi bir hale bürünür. Tevazu içinde kendisini de “üftâde” olarak tanımlayarak Hz. Peygamber'in şefaatinin, Hakk'ın da cemâlini arzu ettiğini dile getirerek şiirine son verir.

“Ben **siyeh-rûna** dahı ya'nî Münîr **üftâdeñe**
Rahmeten li'l-‘âlemîni kıl şefî u ilticâ” (53. Beyit)

“**Ķara yüzlü bendeñ** ana gerçi kim lâyıķ degül
Kendü lütfuñdan **tecellâ-yı likâñ eyle ‘atâ**” (54. Beyit)

Burada *siyeh-rû*, *ķara yüzlü bende*, *üftâde* şairin tevazuunu ifade eden kelimelerdir. “*Rahmeten li'l-‘âlemîni kıl şefî*” Münîrî'nin Hz. Peygamber'in şefaatine, “*tecellâ-yı likâñ eyle ‘atâ*” ifadeleri ise Hakk'ın cemalini görmeye, rü'yetullaha (Uludağ 2012: 301) talip olduğunu göstermektedir.

Sonuç

“Feleğe İsyan - Kadere Rıza: Amasyalı Münîrî'nin Mersiyesinde Felek ve Feleğe Dair Söylemler” başlıklı çalışmamızda mersiye türü ile felek kavramı arasındaki ilişki irdelenmiş, Münîrî'nin kaleme aldığı mersiyede felek kavramı ve feleğe dair söylem biçimleri üzerinde durulmuştur.

Çalışma neticesinde mersiye'nin genel muhteva yapısının Amasyalı Münîrî'nin yazmış olduğu mersiyede de var olduğu sonucuna varılmıştır. Buna göre mersiyede dünyanın zalimliği, gaddarlığı, feleğe sitem, yas, övgü, meydana gelen olayın anlatılması ile dua ve temenni bölümleri mevcuttur. Münîrî'nin bahsi geçen bu mersiyesinde ilk beyitle 44. beyitler arasında kalan kısımda

dua ve temenni dışındaki bölümler, 45. beyitten son beyte kadar olan kısımda ise dua ve temenni bölümü yer almaktadır.

Mersiye de feleğin özellikleri ve ona dair söylem biçimleri ise şu şekildedir:

- Felek vefasızdır,
- İşleri düzgün ve akıl kârı değildir,
- İnsanların canını almak için uğraşır,
- İnsanlara cefa oku atar,
- İnsan yiyerek beslenir,
- Zehirli bir akreptir,
- Yedi başlı ejderhadır,
- İçi dışı kötü hasletlerle doludur,
- Zehir dolu azık sahibidir,
- Katildir,
- İnsanları sürekli olumsuz duygulara sürükler, onları helak eder.

16. yüzyılda Amasya'da yaşamış ve yazmış olduklarıyla Türk edebiyatının bu coğrafyada gelişmesine katkı sağlamış olan Münîri'nin çocuklarının ölümü üzerine yazmış olduğu elli dört beyitlik mersiyesinde feleği ele alış biçimi, feleğe dair söylemiş olduğu benzetme ve söylemler metnin içerisinde açıklanmış olduğu şekliyle yer almıştır.

Kaynakça

- Devellioğlu, Ferit (2007). *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Ersoy, Ersen (2010). II. Bayezit Devri Şairlerinden Münîri Hayatı, Eserleri ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin). Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- İsen, Mustafa (1994). *Acıyı Bal Eylemek Türk Edebiyatında Mersiye*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kurnaz, Cemal (1995). "Felek". *İslam Ansiklopedisi*. C.12. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. s. 306-307.
- Parlatır, İsmail (2012). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yayınevi.
- Şemseddin Sami (1325). *Kâmus-ı Türkî*, Dersaadet: İkdâm Matbaası.
- Şentürk, Ahmet Atillâ (1994). "Osmanlı Edebiyatında Felekler, Seyyare ve Sabiteler (Burçlar)". *Türk Dünyası Araştırmaları*. nr. 90, Haziran.
- Uludağ, Süleyman (2005). *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Kabcacı Yayıncılık.
- <http://lugatim.com/s/mersiye> (Erişim tarihi: 23.03.2019)

Notlar

1. Amasyalı Münîrî'nin mersiyesinden verilen örnek beyitlerde Ersen Ersoy tarafından hazırlanan doktora tezinde yer alan metin esas alınmıştır.

Ersoy, Ersen (2010). II. Bayezit Devri Şairlerinden Münîrî Hayatı, Eserleri ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin). Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.